

PATVIRTINTA
Švenčionių lopšelio-darželio
„Gandriukas“ direktoriaus
2017 m. rugsėjo 21 d.
įsakymu Nr. V-47

ŠVENČIONIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „GANDRIUKAS“ PATYČIŲ IR SMURTO PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švenčionių lopšelio-darželio „Gandriukas“ Patyčių prevencijos, intervencijos ir stebėsenos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis 2017 m. kovo 22 d. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V-190.

2. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti įstaigos bendruomenei sukurti saugią, vaiko asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką Darželyje, kurioje vaikai jaučiasi gerbiami ir saugūs. Psichologinė vaikų savijauta ir saugumas Darželyje susijęs su emocine vaikų, darbuotojų, tėvų gerove, jų tarpusavio santykiais.

3. Tvarkos aprašas nustato patyčių prevencijos priemones ir būdus, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius. Intervencija - tai švietimo pagalbos priemonių visuma, koordinuoti veiksmai vadovo, pavaduotojų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų darželio darbuotojų, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą Darželyje.

4. Tvarkos aprašo tikslas – saugios aplinkos kūrimas, apimantis glaudžiai tarpusavyje susijusius, integraliai veikiančius komponentus: darželio veiklą ir valdymą, socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus įstaigos mikroklimato kūrimą ir tėvų (globėjų, rūpintojų) įtraukimą.

5. Darželio veikla ir valdymas:

5.1. atsakomybė, darželio vadovas atsako už sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką. Saugios ir palankios vaikams aplinkos kūrimu rūpinasi darželio vaiko gerovės komisija;

5.2. vertybės: darželis puoselėja pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą (mandagumą, paslaugumą, rūpinimąsi kitais, pagarbą, pasitikėjimą, solidarumą, lygiateisiškumą ir kt.), kurias atitinka visų darželio darbuotojų elgesys ir veikla;

5.3. pareigybių aprašai: darbuotojų pareigybių aprašuose numatyta atsakomybė už emociškai saugios ugdymo (si) aplinkos puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias;

5.4. darželio bendruomenės narių informavimas: su darželio nustatyta smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarka pasirašytinai supažindinami visi darželio bendruomenės nariai;

5.5. bendradarbiavimas: darželis, vykdydamas veiklas, orientuotas į smurto ir patyčių prevenciją, bendradarbiauja su vaikų tėvais, vietos bendruomene, savivaldybėse esančiomis įstaigomis ar organizacijomis, kitais suinteresuotais asmenimis.

6. Socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas.

6.1. nuoseklus vaikų savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, bendravimo ir kitų socialinių įgūdžių ugdymas vykdomas: integruojant saviraišką skatinančias veiklas į ugdymo turinį, įgyvendinant prevencines programas;

6.2. pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas (ne rečiau kaip kartą per ketverius metus) vaikų socialinių emocinių kompetencijų ugdymo srityje, tap pat tobulinti asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

7. Pozityvaus Darželio mikroklimato kūrimas:

7.1. darželio bendruomenės narių santykiai: kuriama ugdymo (si) aplinka palanki asmenybės ūgčiai, kuriami pozityvūs, tarpusavio pagarba ir pasitikėjimu, bendromis vertybėmis grįsti santykiai. Skatinami ir stiprinami bendrumo, tapatumo ir priklausymo Darželio bendruomenei jausmai;

7.2. pozityvaus mikroklimato kūrimas ir puoselėjimas, susideda iš sekančių etapų:

7.2.1. esamos situacijos įvertinimas: darželio vaiko gerovės komisija apklausos, stebėjimo, pokalbių būdu renka informaciją apie ugdymo (si) aplinkos saugumą, darželio bendruomenės narių santykius ir identifikuoja aktualias problemas;

7.2.2. pozityvaus darželio mikroklimato kūrimu rūpinasi Darželio direktorius ir Vaiko gerovės komisija, įtraukdami į šį procesą visus bendruomenės narius. Sprendimų ieškoma diskutuojant ir tariantis;

7.2.3. numatomos prevencijos ir intervencijos priemonės mikroklimatui gerinti, siekiant spręsti problemas, mažinti su jomis susijusius rizikos veiksnius ir didinti apsauginių veiksnių riziką;

7.2.4. darbuotojai pagal pasiskirstytas atsakomybes įgyvendina numatytas priemones. Priemonių įgyvendinimą koordinuoja Darželio direktoriaus pavaduotojas ugdymui;

7.2.5. vertinamas priemonių veiksmingumas, analizuojami pasiekti rezultatai, numatomos galimybės tobulinti priemones.

8. Tėvų įtraukimas:

8.1. tėvų aktyvumo skatinimas: kuriant saugią ugdymo (si) aplinką, įtraukiant juos į priemonių planavimą ir įgyvendinimą, kitas veiklas, atstovavimą vietos bendruomenėje;

8.2. tėvų konsultavimas, informavimas patyčių ir smurto prevencijos, saugios aplinkos Darželyje kūrimo klausimais.

II SKYRIUS PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA DARŽELYJE

9. Patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos darželyje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

10. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Darželio veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi Darželio vadovas, Vaiko gerovės komisijos nariai, grupių auklėtojai, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi Darželio bendruomenės nariai.

11. Darželio vadovas yra atsakingas už Tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą kasmetinio Darželio patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, jo pristatymą bendruomenei ir vykdymą.

12. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau 3 atsakingi asmenys, sudarantys patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo grupę (toliau – Vykdytojų grupė). **Darželio vadovas Vykdytojų grupės nariais paskiria tris Vaiko gerovės komisijos narius, kurie kasmet:**

12.1. surenka duomenis iš grupių auklėtojų ar direktoriaus pavaduotojo ugdymui dėl Darželyje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

12.2. remiantis pranešimų apie patyčias duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

12.3. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

12.4. teikia siūlymus Darželio vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

12.5. teikia siūlymus Darželio vadovui dėl Tvarkos aprašo tobulinimo;

12.6. atlieka kitus Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

13. Direktorius pavaduotojas ugdymui kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo Tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III SKYRIUS PATYČIŲ INTERVENCIJA DARŽELYJE

14. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas darželio administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

14.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

14.2. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar darželio darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

14.3. informuoja direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias;

14.4. tiesiogiai informuojant vieną iš Vykdyto grupės narių apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias (ar elektronines patyčias), kartu pateikia užpildytą pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 1).

15. Pavaduotojas ugdymui gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:

15.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

15.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

15.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną.

15.4. užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 1) ją perduoda Vykdyto grupės pirmininkui;

16. Užpildytą formą priėmęs asmuo (Vykdyto grupės pirmininkas) formą registruoja Patyčių registracijos žurnale.

16.1. nesibaigus patyčių situacijai, imasi spręsti patyčių atvejį.

16.2. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vykdyto grupės posėdį, o prireikus ir Vaiko gerovės komisijos posėdį.

17. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

17.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

17.2. informuoja Darželio direktorių apie esamą situaciją;

17.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

18. Darželio bendruomenės nario, įtarusio patyčias ar liudijusio patyčių atvejį, gavusio apie jas pranešimą, veiksmai:

18.1. informuoti Darželio direktorių arba direktoriaus pavaduotoją ugdymui.

18.2. Darželio direktorius, sužinojęs apie darželio darbuotojo patiriamas patyčias arba darželio darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių.

18.3. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius darželyje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

ŠVENČIONIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „GANDRIUKAS“
PRANEŠIMO APIE SMURTĄ IR PATYČIAS FORMA

_____
(Pranešimo data)

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie smurtą ir patyčias:	
Kas pranešė apie smurtą ir patyčias:	
Kada įvyko smurtas ir patyčios (data, val.):	
Kur įvyko smurtas ir patyčios:	
Kokia smurto ir patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
<ol style="list-style-type: none"> Fizinės: užgauliojimas veiksmais (stumdymas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, plaukų pešiojimas, žnybimas, daiktų atiminėjimas ir pan.); Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, veido mimika, ignoravimas, siekiant parodyti, kad yra nepageidaujamas ar atstumiamas; Elektroninės: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių ar elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbiuose, asmeninio gyvenimo detalių viešinimas ir pan.); Kiti pastebėjimai (įrašyti)	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Asmens, vaiko, patyrusio smurtą ir patyčias vardas, pavardė, amžius, grupė:	
Asmenų, vaiko/ų, kuris tyčiojosi vardas, pavardė, amžius:	
Asmenų, vaiko/ų, stebėjusio patyčias vardas, pavardė, amžius:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Darželio pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Asmeniu, vaiku patyrusiu patyčias:	
Asmeniu, vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais (globėjais):	
Kitais Darželio darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	
